ቅዱሳን

ቅዱሳን የሚለው ቃል በግዕዝ ንጹሕ ልዩ መሆንን የሚያመለክት ነው። ይህ ቃል ለእግዚአብሔር የባሕርይ መግለጫ ነው። እግዚአብሔር በባሕርዩ ቅዱስ ነውና ቅድሳን የሚለውንም ቃል በባሕርዩ ቅዱስ የሆነውን አምላክ ሊያገለግሉ መላዕክትና ደጋግ ሰዎች የሚሰጥ ነው።

መላክትን ቅዱሳን እንላቸዋለን ከማንኛውም ክፉ ነገር የራቁ ሥርዓታቸውን የጠበቁ እግዚአብሔርን ያወቁ እግዚአብሔርን የሚያመሰግኑ ስለሆኑ ቅዱሳን ይባላሉ። ከመዓረግ መላእክት የደረሱ ደጋግ ሰዎችም በዚሁ የቅድስና ስም ይጠራሉ። ራሱ እግዚአብሔር "እኔ ቅዱስ ነኝና እናንተም ቅዱሳን ሁኑ" ዘሌዋ 19፡2 1ጴጥ 1፡15-16

ነቢያት፣ ሐዋርያት፣ ጻድቃን፣ ሰማዕታት ሁሉ ለቅዱስ እግዚአብሄር ሲሉ ሕይወታቸውን መስዋዕት አድርገው ስለሰጡ፣ ለስሙ ስለ መሰከሩ፣ በተጋሉአቸውና በትሩፋታቸው ስላገለገሉ የቅድስናና የብፅዕና ማዕረግ ተሰጥቶአቸዋል፣ ይሰጣቸዋልም ጌታችንም በወንጌል "አባት ሆይ በእውነትህ ቀድሳቸው ቃልህ ቅዱስ ነው" ብሎ ስለቅድስናቸው ተናግሮአል። ዮሐ 17፡17

4.1 ቅዱሳን በገድል በሶስት ይከፍላሉ

1. በአላውያን (በማያምኑ) ነገሥታት ፊት ስለ ክርስቶስ አምላክነት ሣያፍሩ፣ ሣይፈሩ መስክረው እስከ ደም ጠብታ ድረስ ለክርስቶስ የመሰከሩ ሰማዕታት ናቸው። ሰማዕት ማለት መስካሪዎች ማለት ነው።

በዲያቆን ኢሐዱ አስረስ፡-

ለምሳሌ፦ ቀዳሜ ሰማዕት ቅ/እስጢፋኖስ፣ መርቆሬዎስ፣ ቅ/ቂርቆስ፣ ቅዱስ ጊዮርጊስ ሐዋ 7፡55 ራዕ 12፡11 "እነርሱም ከበጉ ደም የተነሣ ከምሥክራቸው ቃል የተነሣ ድል ነሡት ነፍሳቸውንም እስከ ሞት ድረስ አልወደዱም።"

2. በገዳል በዱር በዋሻ ሆነው ከሥሩው ዓለም ተለይተው ክረስቶስ ለሞተለት ለዚህ ዓለም ሲጸልዩ ግርማ ሌሊቱን፣ ድምፅ አራዊቱን፣ ጸብዓ አጋንንትን ታግሠው የሚኖሩ ፃድቃን ናቸው። ለምሳሌ፦ ፃድቁ ተ/ሃይማኖት፣ ፃድቁ ገ/መንፈስ ቅዱስ።

3. መጽሐፍ አውጥተው፣ እንቀጽ አልበው፣ መናፍቃንን ተከራክረው የቤ/ክ ሕልውና ያስከበሩ የቤ/ክርስቲያን ጠበቆች /አፖሎጂስቶች/ ናቸው። ለምሳሌ፦ ቅዱስ አትናቴዎስ፣ ቄርሎስ፣ ጎርጎርዮስ፣ ባስልዮስ ወዘተ

መጽሐፍ ቅዱስ የእግዚአብሔርን ቅድሳን ማክበርና መቀበል እርሱን ማክበር መሆኑን ገልጦልናል። ማቴ 10፡40, ሉቃ 10፡16 ቅዱሳን ሰዎች ያከበረ እግዚአብሔር ነው። እርሱ ያከበረውን ደግሞ መናቅ አይገባም መጽሐፈ ቅዱስ ክበራቸውንና በእርሱ ዘንድ ያላቸውን ተሰሚነት በብዙ መልኩ ገለጦአል። ይህ ብሉይ ኪዳን ነው አዲስ ኪዳን ነው የምንለው ሳይሆን በሁለቱም ኪዳን ውስጥ ጭምር ያከበራቸውን ቅዱሳን ማየት ይገባል። ሁላችንም ወደ መልካም የእግዚአብሔር አሠራር ብንመጣ እግዚአብሔር ሊቀድሰን ፈቃዱ ነው። ለዚህም ነው "እኔ ቅዱስ ነኝና እናንተም ቅዱሳን ሁኑ" ያለን። ዘሌ 19፡1 እያንዳንዳችን ለቅድስና ተጠርተናል ይህ ማለት ግን መናፍቃኑ እያንደሚያስቡ ሌሎቹ ምን ያደርጉልናል እያሉ በትዕቢት እንደሚናገሩት አይደለም የእያንዳንዳችን መጠራት ለበጎ ለመልካሙ የእግዚአብሔር ሥራ ነውና።

4.2 የቅድሳን ክብርናና አማላጅነት

- ዘፍ 18፡17 "እግዚአብሔር አለ እኔ የማደርገውን ከአብረሃም እሰውራለሁን?" እግዚአብሔር ስላላቸው ክብር ሲል ትዕዛዙን ለፈጸሙ፣ ለወደዳቸው ቅዱሳን ሳይሰውር ሁሉን ገልጦላቸዋል። አብርሃም የሰዶምና ገሞራ መጥፋት በተነገረው ጊዜ በእግዚአብሔር ፊት ቆመ። ቆመ ማለት ማለደ፣ ተማጸነ ማለት መሆኑ ግልጽ ነው። ምክንያቱም በዘፍ 18፡22-33 እግዚአብሔር እንዲምር ፃድቃን ቢገኙ ይቅር እንዲል ሲማፀን ሲለምን እናያለንና።
- ዘፍ 20፡7 "አሁንም የሰውየውን ሚስት መልስ ነቢይ ነውና ስለ አንተም ይጸልያል ትድናለህም "እግዚአብሔር ስለ ወዳጁ ስለ አብርሃም የተናገረው ነው። አቤሜሌክ ሚስቱን በወሰደ ጊዜ እግዚአብሔር ቀጥቶ አቤሜሌክ ሚስቱን እንዲመልስ አድርጎታል። ስለ ወዳጁ አብርሃም ክብር ገልጦለታል። መዳን ቢፈልግ እንዲሁ እንዲፀልይለት ነግሮአል።
- ኢዮ 42፡7-11 "አሁንም ሰባት ወይፈንና ሰባት ዳንግላ ይዛችሁ ወደ ባሪያዬ ወደ ኢዮብ ሂዱና ስለ እናንተ የሚቃጠለውን መስዋዕት አሳርጉ።" ኢዮብም ስለ እናንተ ይጸልይላችሁ ጸሎቱን እቀበላለሁ" አስተውሉ እነርሱ ቢጸልዩ አልቀበል አላቸው ይህም የወዳጁን ኢዮብን ክብሩን ለመግለጽ ነው። እርሱም ስለ እነርሱ ጸለየ እግዚአብሔርም ይቅር አላቸው።
- ዘፀ 32፡7-15 "እኔ ይህን ሕዝብ አየሁት እነሆም አንገተ ደንዳና ሕዝብ ነው። አሁንም ቁጣዬ እንዲቃጠልባቸው እንዳጠፋቸውም ተወኝ" በዚህ ሰዓት ሙሴ ወደ እግዚአብሔር ጮኾ አስተምርአቸዋል። ለዚህም በመዝ 105፡23 ላይ "በጼቱ ሙሴ ባይቆም ኖሮ አጠፋቸው ነበር" ብሎአል ባይቆም ማለቱ ባይለምን ባያማልዳቸው ኖሮ ለማለት እንደሆነ ግልጽ ነው።
- ኤር 12፡2-13 ስንመለከት ኤርምያስ ለሕዝቡ ጸለየ በ10 ቀን ጸሎት ምሕረትን ሲያሰጣቸው እናያለን። እኛ ራሳችን እንለምን ምን ይከለክለናል? አላሉም።

www.ethiopianorthodox.org

እንዲህ ያለው አገልግሎት በብሉይ ብቻ ሣይሆን በአዲስ ኪዳንም አለ። ለእግዚአብሔር አምላክ "ከመረጥሁት ጋር ቃል ኪዳኔን አደርጋለሁ" እንዳለ መዝ 88(89)፥3 ቃል ኪዳን ከቅዱሳን ጋር አለው ለዚህም ነው ጌታ በሉቃ 10፥16 እናንተን የተቀበለ እኔን ተቀበለ እናንተን የጣለ እኔን ጣለ ያለው በአዲስ ኪደን በማቴ 15፥21 ጀምሮ ስንመለከት የከነናዊቷን ሴት ጩኸት እንዲሰማ ሐዋርያት ስለጠየቁት እርሱም ስለ እምነቷ ስለ ሐዋርያቱ ጥያቄ ልጇን አድኖላታል።

መጽሐፍ በዕብ 5፥16 "የጻድቅ ሰው ጸሎት በሥራዋ እጅግ ኃይል ታደርጋለች" ይላል። ስለዚህም ጻድቅ ሰው ቅዱስ ሰው ልመናው ቅድመ እግዚአብሔር ይደርሳል። ግዳጅም መፈጸም ይቻላታል። በአዲስ ኪዳን በወንጌል ሰዎች ስለሌሎች እየለመኑ ሲያስምሩ እንመለከታለን። የሚከተሉትን ጥቅሶች ከመጽሐፍ ቅዱስ ተመልከት።

1. ማቴ 8፥5
2. ማቴ 9፥2
3. ማቴ 15፥22
4. ማቴ 15፥22
5. ማቴ 17፥14
6. ማር 2፥3
7. ማቴ 7፥25
8. ማቴ 8፥22
9. ማር 9፥17
10. ሉቃ 5፥18
11. ሉቃ 9፥35
12. ሉቃ 7፥2
13. ዮሐ 4፥46
14. ዮሐ 11፥3
15. ሐዋ 9፥36

በእነዚህ ጥቅሶች የምናረጋግጠው የምልጃ ሥራ አሁንም እንዳለ ነው። የእነዚህ ሰዎች ጸሎት ልመናቸው በእግዚአብሔር ፊት ከተሰማ የፃድቅ ሰው ጸሎትማ ምን ያህል ኃይል ይኖራት ይሆን፡፡ እግዚአብሔር ስለ ቃል ኪዳኑ አይዋሽምና "እግዚአብሔር ይወሽ ዘንድ ሰው አይደለም" ይለናል። ዘኍ 23፥19

ጌታ እንደተናገረው "በእኔ የሚያምንብኝ ቢኖር እኔ የማደርገውን ብቻ ሣይሆን ከዚ የበለጠ ያደርጋል።" ዮሐ 14፥12 እንዳለው ቅዱሳን ጌታ የሚሰራውን ከሱ ይበለጥ የሚያደርጉ ከሆነ በዚህ ዓለም በወዲያኛውም

አለም እንዴት ማማለድ አይችሉም? ደግሞስ መጽሐፍ ቅዱስ አይደለም ማማለድ ለቅዱሳን የአማልክትነት ማለትም በጸጋ አምላክ እንደሆኑ ሲናገር እናያለን ለምሳሌ ሙሴን በፈርኦን ላይ አምላክ አድርጌአለሁ ሲል እናነባለን ዘፀ7፥1 እንዲሁ በመዝ 81(82)፥6 "እኔ ግን አማልክት ናችሁ ሁላችሁም የልዐል ልጆች ናችሁ ነገር ግን እንደሰው ትሞታላችሁ" ብሎ ሲናገር ለቅዱሳን አይደለምን? መጽሐፍ ቅዱስ አማልክት እስኪባሉ ክብር እንዳላቸው ይናገራል ለዚህ ነው ሙሴን በፈርኦን አምላክ አድኄሐለው ያለው ዘፀ 7፥1 ወደ አዲስ ኪዳን ስንመጣ በዮሐ. 10፥34 ላይ "የእግዚአብሔር ቃል የመጣላችሁ አማልክት ካላችሁ ይላል ታዲያ ቃሉ የመጣላቸው ቅድሳን አይደሉምን? ይህ በርሱ ዘንድ ያላቸውን ክብር የሚያሳይ ነው። አንዳንዶች ይህ የማይዋጥላቸው እኔም እኮ ቃሉ መጥቶልኛልና አማልክት አባላለሁ ብለው በድፍረት ሲናገሩ ይደመጣሉ። እነዚህ ሰዎች መጨረሻቸው ጥፋት ነው እንዳለ ፊል. 3፥21 ስጥፋትና ለጠማማነት እንዴት ሰይጣን ስላስነሣቸው እርሱ በወደቀበት ትእቢት ዛሬ ብዙዎችን ይፈትናቸዋል፣ ይጣላቸዋልም። እነዚህ ሐሰተኞች ናቸው ራሳቸው ይለወጣሉ ብሉአልና። 2ኛ ቆሮ.11፥15-17 እግዚአብሔር እንዲህ ካለ ድፍረት ያውጣን።

2ጴጥ 2፥19 "ራሳቸው የጥፋት ባሪያዎች ሆነው አርነት ትወጣላችሁ እያሉ ተስፋ ይሰጡአቸዋል ሰው ለተሸነፈበት ለእርሱ ተገዝቶ ባሪያ ነውና በጌታችን በመድኃኒታችን በኢየሱስ ክርስቶስ እውቀት ከዓለም ርኩሰት ካመለጡ በኋላ ዳግመኛ ለእርስዋ ተጠላልፈው የተሸነፉ ቢሆኑ ከፊተኛው ኑሮአቸው ይልቅ የኋለኛው የባሰ ሆኖባቸዋል።

2ጴጥ 3፥3 "መጨረሻው ዘመን እንደ ራሳቸው ምኞት የሚመላለሱ ዘባቾች በመዘበት እንዲመጡ ይህን በፊት እወቁ"

www.ethiopianorthodox.org

4.2.1 ከሞቱ በኋላ በአጸደ ነፍስ ማለ

- 2ኛ ቆሮ 9፥14 "ራሳቸውም ስለ እናንተ ሲያማልዱ ከሚበልጠው ከእግዚአብሔር ጸጋ የተነሣ ይናፍቁአችኋል" ቅዱሳን የማማለድ ሥልጣን ሙሉ በሙሉ ተቀብለዋል።
- 2ኛ ቆሮ 5፥20 "እንግዲህ እግዚአብሔር በእኛ እንደሚማልድ ስለ ክርስቶስ መልዕክተኞች ነን ከእግዚአብሔር ጋር ታረቁ ብለን ስለ ክርስቶስ እንለምናለን።" እነዚህ ጥቅሶች እግዚአብሔር በሁሉም ቦታ ቅዱሳን ሲያማልዱ እንደሚችሉ የሚያሳየን ነው።

ስለማማለድ በተነሳ ቁጥር ሰው በሥጋ በሕይወት እያለ ያማልዳል ከሞተ በኋላ ግን አያማልዱም ይላሉ። ሰው በምድር ሲኖር ሥጋና ነፍሱ ተዋህደው ያለ ፍጡር ነው እግዚአብሔርን ማክበር፣ መውደድ፣ ሕጉን ትዕዛዙን መፈጸም የነፍስ ተግባር ስለሆነ ዳዊት በመዝሙሩ ነፍሱ ወደ እግዚአብሔር እንደምታመለክት ያናገራል። በሉቃ 1፥42 ላይ "ነፍሴ ጌታን ታከብረዋለች" ስትል ድንግል ማርያም ትናገራለች። እንግዲህ ከዚህ የምንረዳው ነፍስ የማትሞት በመሆኗ እግዚአብሔር የመረጠውን በጎ ሥራ ትሠራለች ሥጋን ቀጥታ የነፍስ ሥራ ታሰራዋለች። በገላ 5፥17 የሥጋ ሥራ የተገለጠ ነው ብሎ ሥጋ ምን እንደሚሠራ ተናገርናል። ሥጋ ከነፈስ በልዩ ሕይወት አይባልም ሥጋ ሟች በስባሽ ነው ወደ አምላክ ዘንድ የምትቀርብ ነፍስ ነች ይህን ሁሉም ይስማማበታል። እንግዲህ አንድን ሰው ሰው አሰኝቶ ያኖረው የሁለቱ ውህደት ቢሆንም ሕይወት አለው ያሰኘው ነፍስ በመኖሯ ነው። ስለዚህ እነዚህ እነዚህ ቅዱሳን በምድር ሲኖሩ የነፍስ ሥራ ይሰሩ ነበሩ። እንዲ ቢሞተም አገልግሎት አይቋረጥም ታላቅ ዋጋ ያለው ነፍስ እንጂ ሥጋ አይደለምና፤ በሚሞተው ሥጋ ሣሆን በማትሞት ነፍስ መኖር ታላቅ ነውና ለዚህም ነው ሐዋርያው ጳውሎስ "በሚሞት ሥጋችሁ ኃጢአት አይንገሥ" ያለን ሥጋ ፈራሽ ነውና ስለዚህም ጌታ "እኔ የሕያዋን አምላክ እንጂ የሙታን አይደለሁም" ብሎናል ማቴ 22፥32 ስለዚህም የሕያዋን አምላክ ከሆነ ከሙታን ጋር ሕብረት የለውም ሙታን የሚባሉት መጽሐፍ ቅዱስ እንደሚያስረዳን በምድር ሲኖሩ እግዚአብሔር ያልተደሰተባቸው እምነት የሌላቸው ናቸው "ሙታናቸውን እንዲቀበሩ ሙታንን ተውአቸው" ሉቃ 9፥60 የቆሙትም ሙታን ነበሩ የሞቱም ሙታን ነበሩ። ሙታን ያሰኛቸው በእምነት ያልኖሩ ምግባር የሌላቸው የማያስደስቱ ስለሆኑ ነው።

ቅድሳን ግን ሙታን አይባሉም የእግዚአብሔር ናቸውና የእርሱን ፍለጋ ተከትለው የኖሩ በእርሱም የጸኑ ናቸውና "የተጠራችሁለት ለዚህ ነውና ክርስቶስ ደግሞ ፍለጋውን እንድትከተሉ ምሳሌ ትቶላችሁ ስለ እናንተ መከራን ተቀብሎአልና" 1ኛ ጴጥ 2፥21 ለዚህም ነው "ነፍሳቸውን እስከሞት ድረስ አልወደዱም" ሲል ራዕ 12፥11 ላይ የተናገረን ቀደም ብለን እንደገለጽነው እነርሱ ከሚበልጠው ጸጋ የተነሣ ይናፍቁአችኋል እንዳለ የእግዚአብሔር ጸጋ በኛ ላይ ይወርድ ዘንድ ስለእኛ እንደሚያማልዱ ያረጋገጥልን ለዚህ ነው 2ቆሮ 9፥14። ፍለጋውም ሀላችንም እንድንን ዘንድ ነውና እግዚአብሔር በጥቂት ምክንያት ሊያድነን ፈቃዱ ነውና፤ ቃሉም "ዓለምን ሊያድን እንጂ በዓለም እንዲፈርድ ልጁን አላከውም" ያለው ለዚህ ነው ዮሐ 3፥20 ከዚህ በመነሣት የሚከቷሉትን ጥቅሶች እንመለከት ቅዱሳን በእግዚአብሔር ዘንድ ሕነያው ሆነው ፍርድን፣ ድህነተ ነፍስን ለሰው ልጅ ይለምናሉ። ያማልዳሉ።

- ማቴ 10፥41 "ነቢዩን በነቢይ ስም የሚቀበል የነቢዩን ዋጋ ይወስዳል ጻድቅንም በጻድቅ ስም የሚቀበል የጻድቅን ዋጋ ይወስዳል ማንም ከእነዚህ ከታናናሾቹ ለአንዱ ቀዝቃዛ ጽዋ ውኃ ብቻ በደቀመዝሙር ስም የሚያጠጣ እውነት እላችኋለሁ ዋጋው አይጠፋበትም"፤ ይህ መታሰቢያ ለሚያደርግ ሁሉ ዋጋው አይጠፋም ያለው ቅዱሱ ሰው በስጋ ቢሞት ህያው ነውና የማይጠፋ ዘላለማዊ ክብርና ፀጋ አንዳለው

www.ethiopianorthodox.org

ያመለክታል። ዋጋው ያልጠፋውን የሰጠውን ቅድሱ ሰው ዘወትር ስለእግዚአብሔር ቃለኪዳን ሲል ይፀልያል ይማልዳል።

- ራዕ 6፥9 "...ቅዱስ እውነተኛ ጌታ ሆይ እስከ መቼ ድረስ አትፈርድም ደማችንንም በምድር በሚኖሩ ላይ አትበቀልም አሉ..." እግዚአብሔርን ፍርዱን የሞቱ ሰዎች ነፍሳት ሲጠይቁት የምናይበት ነው። በነፍስ ፍርድን መለመን እንዳለ ሁሉ ምልጃን ይጠይቃሉ።
- ሉቃ 16፥31 ስለ ነዌና አልዐዛር ስንመለከት ነዌ በሲኦል በስቃይ ሳለ ለወንድሞቹ በምድር ለሚኖሩት ሲለምን እናየዋለን። እግዚአብሔር እንኳንስ ለቅዱሳን፣ ለፃድቃን አይደለም በሲኦል ሆኖ ለወንድሞቹ ለለመነው ሰው ተገቢውን መልስ እንደሰጠ ይልቁንም በፀሎት በኃይል ያሉቸው የእግዚአብሔር ቅዱሳንማ በእርሱ ዘንድ መሰማታቸው ምን ያህል የገነነ ይሆን? ስለዚህ በነፍስ ያሉ ቅዱሳን ሰዎች ነፍሳነት እንደሚለምኑ በቀላሉ ልንረዳበት የምንችልበት ነው። ልብን አጠንክሮ የእግዚአብሔርን አሰራር ከመቃወም እውነቱን እያዩ በማስተዋል መኖሩ ይሻላል። መናቅን፣ ትዕቢትን አስወግዶ ራስን ዝቅ አድርጎ መቅረብ እንጂ ንቀተና ትዕቢት በቅዱሳን ላይ የሚናገር የማን አህሉን ንግግር የትም አያደርስም መጨረሻውም ጥፋት ነውና እንጠንቀቅ እንላለን። እንዲሁም የሞቱት ሰዎች አፅማቸው ራሱ ድንቅ ተአምራትን ሲሰራም እንመለከታለን 1ኛ ነገ 13፥31 ተመልከት።

4.3 ቅዱሳን አያማልዱም የሚሉበት ጥቀስ ትንታኔ

- መክ 9፥4 "ያልሞተ ውሻ ከሞተ አንበሳ ይሻላልና ሰው ከሕያዋን ሁሉ ጋር ቢኖር ተስፋ አለው ሕያዋን እንዲሞቱ ያውቃሉና ሙታን ግን አንዳች አያውቁም መታሰቢያቸው ተረስቶአልና ከዚያ በኋላ ዋጋ የላቸውም" ይህን ጥቅስ ስንመለከት በደንብ ሊተነተን ይገባዋል ምን ማለት እንደሆነ እያንዳንዱን እየዘረዘርን እንመለከተዋለን።

አስቀድሞ ይህ ጥቅስ ለምንና ለማን እንደተነገረ ባለማስተዋላቸው ራሳቸውን ያለ በሕይወት የሚገኙ ውሾች ቅዱሳንን የሞቱ አንበሶች አድርገው እኛ ከነሱ እንሻላለን ሲሉ መደመጣቸው ፍጹም እግዚአብሔርን የሌለበት እምነት ውስጥ እንዳሉ የሚያሳይ ነው። እኛ እናውቃለን እነሱ አያውቁም የሚለው አገላለጽ ከክርስትና ውጭ የሆነ ነው። ይህም ትዕቢት ፈጽሞ የሚጥል ነው። ነገር ግን በመካከላቸው በትህትና የኖረ አባት ስለሌላልቸው በአመፅ ሲናረሩ የማያፍሩት፣ የማይፈሩት ለዚህ ነው። ከሁሉ በፊት ግን ትህትና ትልቅ ገንዘብ ሊሆን ይገባዋል። በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የምናገኛቸው ታላላቅ ሰዎች ራሳቸውን በትህትና ዝቅ ያደረጉ እንጂ እንዲህ ዓይነት ድፍረት ሲናገሩ ታይቶ ተሰምቶ አይታወቅም።

"እግዚአብሔር ትዕቢተኞችን ይቃወማል ለትሁታን ግን ጸጋንግ ይሰጣል እንግዲህ ለእግዚአብሔር ተገዙ ዲያብሎስን ግን ተቃወሙት ከእናንተም ይሸሻል ወደ እግዚአብሔር ቅረቡ ወደ እናንተ ይቀርባል።" ያዕ 4፥6 በማለት ራሳችንን አዋርደን ማቅረብ እንዳለብን ይነግረናል። ነቢየ እግዚአብሔር ልበ አምላክ ዳዊት "የእግዚአብሔር መሥዋዕት የተሰበረ መንፈስ ነው የተሰበረውንና የተዋረደውን ልብ እግዚአብሔር አይንቅም" ያለው ለዚህ ነው። መዝ 50፥17

የእምነት አባት የነበረው አብርሃም በዘፍ 18፥27 "እኔ አፈርና አመድ ነኝ" ሲል ራሱን ዝቅ አድርጎ ተናገረ እንጂ ራሱን ከፍ በማድረግ አንዳች አልገለጸም። እንዲሁ ዳዊት በመዝ 21፥6 ላይ "እኔ ግን ሰው አይደለሁም ትል ነኝ" ብሏል። በአዲስ ኪዳን ሐዋርያው ቅ/ጳውሎስ በ1ኛ ቆሮ 15፥8-9 ላይ "...ከሁሉም በኋላ እንደ ጭንጋፍ ለምሆን ለእኔ ደግሞ ታየኝ እኔ ከሐዋርያት ሁሉ የማንስ ነኝና" በማለት ራሱን አሳንሶ ገለጠ እንጂ እበልጣለሁ እሻላለሁ አላለም። እዚህ ላይ እንሳለሁ ያለው በሕይወት ካሉት እንጂ ሙቹ በጸፀደ ነፍስ ካሉት ጋር አለ? እንዳይባል ታላቁ የእግዚአብሔር ነቢይ የሆነውና የሞትን ጽዋ ሳይቀምስ በእሳት ሠረገላ ወደ ሠማይ የወጣው ኤልያስ በችግ

www.ethiopianorthodox.org

ነገ 1፤14 ላይ "ይበቃኛል አሁንም አቤቱ እኔ ከአባቶቼ አልበልጥምና ነፍሴን ውሰድ" ብሎ ራሱን በሥጋ ከእርሱ ቀድመው ከነበሩ አባቶቹ አሳንሶ ተናገረ እንጂ እበልጣለሁ አላለም።

እንግዲህ ከዚህ አንፃር ስንመለከተው የትዕቢት ንግግር እንደሆነ እናስተውላለን።

⇒ ያልሞተ ውሻ፦ ይህ ቃል የተነገረላቸው ሕይወታቸውን እየተው ኃጢአተኝነታቸውን አውቀው የሚጸጸታቸው፣ የሚቆረቆራቸው፣ ዘወትር የእግዚአብሔርን ቸርነት፣ ታጋሽነት፣ መሃሪነት፣ ይቅር ባይነት እያሰቡ በቃሉ ሕይወታቸውን ለንስሐ አዘጋጅተው ወደ እርሱ የሚቀርቡትን ኃጢአተኞች ነው። ያልሞተ ውሻ የተባሉት በሕይወተ ሥጋ ያሉ ኃጢአተኞች ናቸው። ይኸም ከላይ የጠቀስናቸው አይነት እንጂ ሁሉን አይደለም።

ኃጢአተኞች በውሻ ይመሰላሉ። ለዚህም ነው ጌታ በሚያስተምርበት ልዓት ከነናዊቷ ሴት የተቀደሰውን ለውሾች ማስጠት እንደማይገባ ሲነግራት ቡችሎች ከጌቶቻቸው ፍርፋሪ አኮ ይበላሉ ብላ የተናገረችው፣ ጌታም ማንነቷን አውቃ ኃጢአተኛ እንደሆነች ተረድታ ምህረትን በመፈለጓ አልከለከላትም የምትሻውን አድርጎላታል ማቴ 15፤21-28

እንዲሁ ጴጥሮስ በመልዕክቱ አውቀው ወደ ስሕተት ስለተመለሱ ሲናገር "ውሻ ወደ ትፋቱ ይመለሳል ደግሞ የታጠበች እርያ ወደ ጭቃ ለመንከባለል ትመለሳለች እንደሚባል እውነተኛ ምሳሌ ሆኖባቸዋል።" 2ኛ ጴጥ 2፤22 ውሾች የተባሉ ንስሀ ለመግባት ጊዜ የተሰጣቸው በዚ ምድር ያሉ ኃጢአተኞች ናቸው። በሮሜ 2፤3-5 እንደተገለጸው "ልብህን አጠንክረህ ንስሀ ባትገባ የእግዚአብሔርን ቁጣ በራስህ ላይ ታከማቻለህና" ሲል የተናገረው። "ሕያዋን እንዲሞቱ ያውቃሉ" ሲል የገለጸው ነገ እንሞታለን ብለው እንደ ደገኛ አባቶች ኃጢአታቸውን ተናዘው ይቅር ተብለው እንዲሞቱ ያውቃሉ።

ሲል የገለጸው ነገ እንሞታለን ብለው እንደ ደገኛ አባቶች ኃጢአታቸውን ተናዘው ይቅር ተብለው እንዲሞቱ ያውቃሉ። ያዕቆብ "እህት ታይቶ እንደሚጠፋ እንፋሎት ነን" ያዕ 4፤14 የተናገረው እነዚህ በሕይወት ሥጋ ያልሞቱ እንዲሞቱ አውቀው ወደ ንስሀ ሊመጡ ይችላሉና ነው።

⇒ የሞተ አንበሳ፦ የተባሉ ደግሞ ንስሀ ሳይገቡ በሠሩት ኃጢአት በክፉ ስራቸው ተጸጽተው እግዚአብሔርን ይቅርታ ሳይጠይቁ ከዚህ ዓለም በሞት የተለዩትን ኃጢአተኞች ነው። ይኸውም በምድር ሲኖሩ ለሥጋ ፈቃዳቸው ብቻ ኖረው በዝሙት፣ በርኩሰት፣ በጣኦት ማምለክ፣ በቁጣ፣ በአመፃ ኖረው የሞቱ የኃጢአት ሥራ አንበሶች የነበሩ፣ በምድር ሲኖሩ ሰው አስጨንቀው ደም አፍስሰው የወደዱትን ሰርተው የኖሩ ናቸው እነዚህ ሞታቸው እንኳ በርሱ ዘንድ የከፋ ነው። ዘሌ 26፤1 ኢሳ 5፤11-12 ኤፌ 5፤3-6 ገላ 5፤16-21 ቆሮ 6፤9

ጻድቃን ቅዱሳን ግን እግዚአብሔር "ክቡር ሞቱ ለጻድቅ በቅድመ እግዚአብሔር" የጻድቅ ሰው ሞቱ በእግዚአብሔር ዘንድ የከበረ ነው መዝ 115፤6 ብሎ ተናግሮአል። የጻድቃን ቅዱሳን ሞት የሞቱ አንበሶች ከተባሉ ከኃጢአተኞች ጋር የሚገናይ አይደለም። የቅዱሳን ሞት በእግዚአብሔር ፊት ክቡር ነው እንጂ። ጳውሎስም ሲናገር እነሱ የሄዱበት የተሻለ እንደሆነ ሲናገር እንዲህ ብሎአል። "ልሄድ ከክርስቶስ ጋር ልኖር እናፍቃለሁ ከሁሉ ይልቅ እጅግ የሚሻል ነውና" ፊል 1፤23 ቅዱሳን በዚህ ዓለም ከሚኖራቸው ሕይወት ይልቅ ሰማያዊው ሕይወታቸው የበለጠ እንደሆነ ተናግሮአል። ለዚህም ነው "ሩጫዬን ጨርሻለሁ የድል አክሊል ይጠብቀኛል" ያለው።

ለምን በአንበሳ ተመሰሉ ብለን እኒያ የሞቱ ኃጢአተኞች የግብር አባታቸውን ዲያብሎስን ይመስላሉና በ1ኛ ጴጥ 5፤6-8 እንደምናነበው "...ባላጋራችሁ ዲያብሎስ የሚውጠውን እንደሚሻ አንበሳ በዙሪያችሁ ያገሣልና" በማለት ገልጾታል። ኃጢአት አድርገው ንስሀ ሳይገቡ የሞቱት ኃይለኞች በሞተ አንበሳ የተመሰሉት ለዚህ ነው። በዮሐ 8፤39 "እናንተ

www.ethiopianorthodox.org

ከአባታችሁ ከዲያብሎስ ናችሁ የአባታችሁን ምኞት ልታደርጉ ትወዳላችሁ... ሐሰተኛ የሐሰት አባት ነውና" ብሏል። ስለዚህ የዲያብሎስን ፈቃድ የሚፈጽሙ የግብር ልጆቹ በሚያገሳ አንበሳ የተመሰለው ዲያብሎስ አድሮባቸው በደል ሲያሰራቸው ኑሮ ንስሀ ሳይገቡ ሞተዋልና።

እንግዲህ "ያልሞተ ውሻ ከሞተ አንበሳ ይሻላልና" ያለው ያልሞቱ ኃጢአተኞች ንስሀ ለመግባት ጊዜ አግኝተው ይቅርታ ጠይቀው ንስሀ ገብተው ምህረትን ለማግኘት ይችላሉና 2ጴጥ 3፥8-10 ነገር ግን የሞቱ የተባሉ በክፋታቸው አንበሳ ኃይለኞች የነበሩ ሞተዋልና ወደ ንስሀ መመለስ ስለማይችሉ ያልሞተ ውሻ ከሞተ አንበሳ ይሻላል ያለው ለዚህ ነው።

⇒ <u>ሰው ከሕያዋን ጋር በአንድነት ቢኖር ተስፋ አለው</u> ያሰኘው ሕያው አምላክ እግዚአብሔር ሕያዋን ካደረጋቸው ቅዱሳን ጋር ቢኖር የመዳን ተስፋ አለው። በመክ 9፥3 ላይ እንደተጠቀሰው ልቡ በክፋት ተሞልቶ ወደ ሞት ከመውረድ ሊያተርፈው የሚችለውን ንስሀ የማግኘት እድል አለ። አንድም ቅዱሳን ሕያዋን ናቸውና በእርሱ ሕይወትና ኑሮ እምነት ቢመላለስ ተስፋ አለው ለማለት ነው። ይህን በሚከተለው ጥቅስ እንመልከት

- "እኔ ክርስቶስን እንደምመስል እኔን ምሰሉ" 1ቆሮ 11፥1
- "የእግዚአብሄርን ቃል የተናገሯችሁን ዋኖቻችሁን አስቡ ...በእምነታቸው ምሰሉአቸው" ዕብ 13፥8 እነዚህ ከላይ ያየናቸው ጥቅሶች ሰው ሕያዋን ከሆኑ ቅዱሳን ጋር ቢኖር በእምነት ጸንቶ ኃጢአትን ትቶ ንስሀ ገብቶ የመዳን ተስፋ አለውና ነው።

ቅዱሳን ሕያዋን እንደሆኑ ሲናገር በማቴ 22፥32 "የሕያዋን አምላክ እንጂ የሙታን አይደለሁም" እንደተባለ እነ አብርሃም፣ ይስሀቅና ያዕቆብ ሙታን ሳይሆኑ ሕያዋን ናቸው። ሕያዋን የተባሉ ቅዱሳን ነፍሳቸው በእግዚአብሔር

እጅ ነውና መዝ 33፥22 ማር 12፥27 ሐዋ 7፥59 1ጴጥ 4፥19 እንዲሁ ጌታችን በሉቃ 24፥5 ላይም ሲፈልጉት ወደ መቃብሩ ለመጡት "ሕያውን ከሙታን መካከል ለምን ትፈልጋላችሁ?" በሉዋቸዋል እርሱም አምላካችን "ትንሣኤና ሕይወት እኔ ነኝ የሚያምንብኝ ቢሞት እንኳ ሕያው ይሆናል። ሕያው የሆነ የሚያምንብኝም ሁሉ ለዘላለለም አይሞትም። " ዮሐ 11፥25-26

⇒ ሕያዋን እንዲሞቱ ያውቃሉ፡- ሕያዋን የተባሉ ቅዱሳን ኃጢአት ቢሰሩ፣ ቢበድሉ፣ እግዚአብሔርን በማሳዘን ቢመላለሱ፣ ሕጉን ቢያፈርሱ፣ ቢጥሉ የዘላለም ሞት (ሞተ ነፍስ) እንደሚደርስባቸው ያውቃሉ ማለት ነው። በሕዝ 33፥12 "በበደለበት ቀን የጻድቅ ጽድቁ አያድነውም" ይላል። እንዲሁ ሁሉ ሁለተኛ ሞት የሆነ የነፍስ ሞት እንደሚደርስ ሲያሳዩ በራዕ 21፥8 ላይ "ዳሩ ግን የሚፈሩና የማያምኑ የርኩሳንም የነፍስ ገዳዮችም ሁሉ ዕድላቸው በዲንና በእሳት በሚቃጠል ባህር ነው ይውም ሁለተኛ ሞት ነው።" ብሎናል።

ሕያዋን እንዲሞቱ ያውቃሉ ማለት ንስሀ ባይገቡ በደላቸውን ተሸክመውት ቢሞቱ ስቃይ መከራ ወዳለበት እንደሚወድቁ እንደሚጣሉ ያውቃሉ ማለት ነው። ዘፍ 3፥17-19 ሕዝ 18፥20 2ኛ ጴጥ 3፥11-13 ያዕ 1፥15 ማር 7፥21

⇒ <u>ሙታን አንዳች አያውቁም</u>፡- ሙታን የተባሉ በሁለት መልኩ ይገለፃሉ። አንደኛው ነፍሱ ከሥጋው ከተለየች በሥጋው የሚሆነውን የሚከሰተውን አያውቅምና የሥጋን ፈራሽነት ያስረዳል። ነፍስ የተለየችው ሥጋ አላዋቂነቱን ያስረዳል። ዘፍ 3፥19

ሁለተኛው በሕይወት እያሉ ምግባር ከሃይማኖት ማይኖራቸው በዚህ ያልዳኑትን ሙታን ይላቸዋል "ሙታኖቻቸውን እንዲቀብሩ ሙታንን ተዋቸው" ሉቃ 9፥60፣ ማቴ 8፥22 እነዚህ ሙታን ነፍስ /ሙታን አእምሮ/ ይባላሉ። ከዚህ ሙታን አእመሮ የሚነሱ የፊተኛው ትንሣኤ ባለበት ይሆናሉ።

ሁለተኛው ሞት ያልነው በነዚህ ላይ አይሰራም ምክንያቱም በፊተኛው ትንሣኤ ሕይወታቸውን ይለውጣሉና በራዕ 20፡6 "በፊተኛው ትንሣኤ እድል ያለው ብፁዕና ቅዱስ ነው ሁለተኛው ሞት በነርሱ ላይ ሥልጣን የለውም" በኃጢአት ተይዞ መኖር መተኛት፣ ማንቀላፋት ነው። ንስሀ መግባት ግን ከኃጢአት እንቅልፍ መንቃት ነውና ሮሜ 13፡11

ሙታን እንዳች አያውቁም ያለው በሥጋቸው የሞቱ ንስሀ ያልገቡ ሙታን እንዲሁ ደግሞ በምድር እየኖሩ ኃይማኖት ከምግባር ያልያዙ ሙታን ምንም አያውቁም መታሰቢአቸው ጠፍቶአልና ነው።

<u>ቅዱሳን ግን ያውቃሉ ሁሉን የረዳሉ።</u>

- 1ኛ ቆሮ 2፡10-12 "...ከእግዚአብሔር መንፈስ በቀር ለእግዚአብሔር ያለውን ማንም አያውቅም እኛ ግን ከእግዚአብሔር እንዲያው የተሰጠንን እናውቅ ዘንድ ከእግዚአብሔር የሆነውን መንፈስ እንጂ የዓለምን መንፈስ አልተቀበልንም" ቅዱሳንን ከሙታን ጋር ማመሳሰል የእግዚአብሔርን መንፈስ ማቃለል ነውና "መንፈስ ቅዱስን የሰደበ ኃጢአቱ አይሰተሰረይለትም" ሲል ተናግሮአልና።
- 1ኛ ቆሮ 13፡12 "...የዚያን ጊዜ ግን ፊት ለፊት እናያለን ዛሬስ ከእውቀት ከፍዬ አውቃለሁ በዚያን ጊዜ እኔ ደግሞ እንደታወቅሁ አውቃለሁ።" ቅዱሳን እንደ ኃጢአተኞቹ አላዋቂ ሳይሆኑ ያውቃሉ። እነዚህን ጥቅሶች መጽሐፍ ቅዱስ ላይ ተመልከት ዘፍ 18፡1-33, ዘፍ 32፡24-30, ዘፀ 3፡1-7, ዘፀ 25፡20-22, ዘፀ 33፡7-11, 1ኛ ነገስ 9፡1-3, 1ኛዜና 11፡18, ኢሳ 6፡1-3, ሐዋ ሥራ 7፡55-56, 2ኛቆ 12፡1-7

⇒ መታሰቢያቸው ተረስቶአል፡- መታሰቢያቸው ተረስቷል የተባሉ ቅዱሳን ሳይሆኑ በምድር ሲኖሩ በጎ ሥራ የሌላቸው በቅድስና ያልኖሩ ኃጥአን

መታሰቢያ የላቸውም ለማለት ነው። ቢታወሱ እንኳ በክፉ ሥራቸው እንጂ በበጎ ሥራቸው አይደለም። እንደ ናቡከደነጾር፣ እንደ ሂትለር ሞሶሉኒ በሌሎችም በመጽሐፍ ቅዱስና በአለም ታሪክ የምናገኛቸው በበደል የኖሩ አንበሶች (ኃያላን) ሆነው የኖሩ ምንም መታሰቢያ የላቸውም ከፉዎች ሆነው ሄደዋልና ለጽድቅ የበቃ አንዳችም ሥራ የላቸውም።

ነገር ግን ቅዱሳን መታሰቢያቸው ለዘላለለም ነው። መዝ 111፡6 "የጻድቅ መታሰቢያ ለዘላለም ይኖራል።" ይላል ይረሳል አላለም ጌታ እግዚአብሔርም ለዘላለም የመታሰቢያ ስማቸው እንደማይጠፋ ተናግሮአል። "እግዚአብሔር ሰንበቴን ስለሚጠብቁ ደስ የሚያሰኘንም ነገር ስለሚመርጡ ቃል ኪዳኔንም ስለሚይዙ ጃንደረቦች በቤቴና በቅጥሬ ውስጥ ከወንዶችና ከሴቶች ልጆች ይልቅ የሚበልጥ የመታሰቢያ ስም እሰጣቸዋለሁ የማይጠፋም የዘላለም ስም እሰጣቸዋለሁ።" ኢሳ 56፡4-6 እግዚአብሔር በቤቱ በቅድስት ቤ/ክርስቲያን በእኛ በእያንዳንዳችን የማይጠፋ ስም ሰጥቷቸዋል። በሚካኤል፣ በገብርኤል፣ በማርያም፣ በጊዮርጊስ፣ በተክለሃይማኖት፣ ወዘተ ስም የሚታነፀው ቤ/ክርስቲያን የሚመለክበት የሚገለገልበት ክርስቶስ ሲሆን ነገር ግን መታሰቢያነቱ ለቅዱሳን ተሰጥቷአል። ለምን ቢባል የመታሰቢያ የዘላለም ስም እሰጣችኋለሁ ብሎአልና ዳዊትም "ዝክረ ጻድቅ ለዓለም ይሄሉ ያለው ለዚሁ ነው። መታሰቢያነቱ ለዘላለም ስለሆነ ጊዜያዊ ስላልሆነ የማይጠፋ

ስም አላቸው ኃጥአን ግን የላቸውም፣ ክፉዎች ግን የላቸውም። ቅዱሳን ስማቸው ብቻ ሳይሆን በጽዋ ውሃ እንኳን ያሰበ ዋጋው አይጠፋበትም ማቴ 10፡41 ይህ ቃል የእግዚአብሔር ነው። እንዲሁ በምሳ 10፡7 "የጻድቅ መታሰቢያ ለበረከት ነው።" ይላል መታሰቢያቸውን ማድረግ በረከት እንዳለው መ/ቅዱስ ያስረዳናል።

ስለዚህ መታሰቢያቸው የተረሳው የኃጥአን እንጂ የቅዱሳን አይደለም፣ ይህ ለቅዱሳን የተነገረ ቢሆን ኖሮ ዳዊት መታሰቢያቸው ለዘላለም ይኖራል

www.ethiopianorthodox.org

ባላለን፣ ኢሳያስም የዘላለም መታሰቢያ ስም እሰጣቸዋለሁ ብሎ እግዚአብሔር መናገሩን ባልፃፈልን ነበር። ከላይ የተመለከትነው መታሰቢያ ስም እንዳላቸው እንጂ የቅዱሳን መታሰቢ የሚረሳ አለመሆኑን ነው። ኃጥአን ግን መታሰቢያ የላቸውም ተረስቷል። ቅዱሳን እንኳን መታሰቢያ ላይኖራቸው ቀረቶ ከማማለድም አልፎ እስከ መፍረድ ሥልጣንን ሰጥቷቸዋል። ማቴ 19፡28

ይህን ላልተረዱ የልድያን ልብ ከፈቶ ያስረዳ አምላክ ይህን ድንቅ እውነት ያስረዳልን ሐዋ 16፤15-16

www.ethiopianorthodox.org